
OBSAH

PŘEDMLUVA	7
KAPITOLA PRVNÍ	
K VÝVOJI PROBLEMATIKY SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	11
1. Metodologická poznámka	11
2. Prvky sociálních ukazatelů v pracích buržoazních filantropů a reformátorů 18. a 19. století	15
3. Marxistické tradice v metodologii sociálních ukazatelů	20
4. Sociální ukazatele v plánovitém řízení první socialistické společnosti	28
5. Vývoj nemarxistických pojetí a aplikací sociálních ukazatelů	35
<i>Metodologická tradice: ukazatele v sociologickém výzkumu</i>	36
<i>Intervencionistická a reformistická tradice: ukazatele v sociálních přehledech a modelech</i>	40
KAPITOLA DRUHÁ	
GNOSEOLOGICKÉ ASPEKTY SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	50
1. Sociální ukazatele jako sociální informace	52
2. Systematické zobrazování sociálních jevů. Modely sociálních ukazatelů	57
3. Problém operacionalizace komplexních kategorií	61
4. Meze operacionálního vyjádření komplexních kategorií	68
5. Indikační vztahy	71
<i>Druhy indikačních vztahů a typy ukazatelů</i>	72
<i>Ukazatele jako gnoseologické vztahy</i>	77
<i>Usuzování na základě ukazatelů</i>	81
6. Rozlišovací úroveň sociálních objektů a vytváření jejich ukazatelů	84

KAPITOLA TŘETÍ	
FORMY SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	87
1. Sociální ukazatele jako kvantitativní i kvalitativní charakteristiky	87
2. Kvantifikace a frakční analýza	90
3. Způsoby vyjádření sociálních ukazatelů	95
4. Ukazatele jako proměnné	98
5. „Subjektivní“ a „objektivní“ ukazatele	99
KAPITOLA ČTVRTÁ	
SOUSTAVY SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	103
1. Soustava ukazatelů jako prostředek vyjádření komplexnosti	104
2. Konstrukce soustav sociálních ukazatelů	108
3. Zpracování soustav sociálních ukazatelů	114
4. Sociální profily a indexy	118
5. Druhy soustav sociálních ukazatelů	121
KAPITOLA PÁTÁ	
SOCIÁLNÍ UKAZATELE JAKO INFORMACE PRO ŘÍZENÍ	125
1. Cyklus řízení a jeho informační potřeby	126
<i>Diagnostická fáze</i>	127
<i>Programování a rozhodování</i>	130
<i>Realizace a kontrola</i>	133
2. Funkce sociálních ukazatelů v řídícím cyklu	135
<i>Popisné a analytické ukazatele</i>	135
<i>Programové ukazatele</i>	136
<i>Plánovací ukazatele</i>	139
<i>Sociální normativy</i>	141
<i>Ukazatele efektů a efektivnosti</i>	144
3. Sociální ukazatel a soustava plánování sociálního rozvoje	149
4. Operativní aspekty sociálních ukazatelů	152
KAPITOLA ŠESTÁ	
VYUŽITÍ SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	158
1. Sociální přehledy	160
2. Komplexní prognostické modelování	169
3. Plánování sociálního rozvoje pracovních kolektivů	176

KAPITOLA SEDMÁ	
METODOLOGICKÉ PROBLÉMY UŽITÍ STATISTIKY PŘI VYTVÁŘENÍ SOCIÁLNÍCH UKAZATELŮ	187
1. Statistika jako hlavní zdroj dat pro sociální ukazatele	189
2. Statistické charakteristiky a sociální ukazatele. Problém interpretačního kontextu	192
3. Statistika a zobrazení sociálního rozvoje	201
4. Gnoseologická omezení sociálně statistických ukazatelů	204
5. Sociální statistika a sociální výzkum	207
KAPITOLA OSMÁ	
ZDROJE INFORMACÍ PRO SOCIÁLNÍ UKAZATELE V ČESKOSLOVENSKÉ STATISTICE	212
1. Periodická statistická šetření	213
2. Odvětví státní a resortní statistiky	218
3. Decentralizované statistiky	230
KAPITOLA DEVÁTÁ	
HLEDISKA SOCIÁLNÍ DIFERENCIACE V ČESKOSLOVENSKÉ STATISTICE	236
1. Základní hlediska sociální diferenciace a možnost jejich statistického zobrazení	236
2. Indikace třídní příslušnosti	239
3. Indikace povahy práce	246
<i>Zaměstnání</i>	246
<i>Příslušnost k odvětvím národního hospodářství</i>	250
<i>Technizace práce</i>	252
4. Indikace vzdělání	255
5. Indikace sociálně ekologické diferenciace	258
KAPITOLA DESÁTÁ	
K MOŽNOSTEM SLEDOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO ZPŮSOBU POMOCÍ STATISTICKÝCH UKAZATELŮ	262
1. Pojetí a možnost operacionalizace životního způsobu	262
2. Kvalitativní modelování životního způsobu	265
3. Ukazatele životního způsobu. Jejich druhy a vztahy	267
4. K výběru statistických ukazatelů životního způsobu	271

KAPITOLA JEDENÁCTÁ	
ZDOKONALOVÁNÍ STATISTIKY JAKO ZDROJE INFORMACÍ O SOCIÁLNÍM ROZVOJI	279
1. Směry rozvíjení sociální statistiky	280
2. Prezentace sociálně statistických dat	283
3. Zpracování sociálně statistických dat	286
4. Zjišťování sociálně statistických dat	290
KAPITOLA DVANÁCTÁ	
SOUSTAVA SOCIÁLNÍ STATISTIKY	297
1. Pojetí soustavy sociální statistiky	297
2. Metoda sociálních ukazatelů a metoda integrovaných matic	301
3. Předpoklady vytváření soustavy sociální statistiky	305
4. Soustava ukazatelů sociální statistiky RVHP	309
5. Soustava sociální a demografické statistiky	312
KAPITOLA TŘINÁCTÁ	
SOCIÁLNÍ VÝZKUMY JAKO ZDROJ INFORMACÍ PRO SOCIÁLNÍ UKAZATELE	321
1. Empirické sociální výzkumy a řízení	321
2. Standardizace sociálních výzkumů	325
<i>Hlediska a zásady standardizace</i>	325
,,Sociální pasport“ a „Identifikační otázky“ — dva pokusy o standardizaci sociálních výzkumů	334
3. Archivace sociálních výzkumů	340
<i>Organizace a fungování archívů sociálních výzkumů</i>	342
<i>Využití archívů sociálních výzkumů ve společenských vědách a v řízení</i>	350
ZÁVĚR	353
LITERATURA	355
JMENNÝ REJSTŘÍK	363
VĚCNÝ REJSTŘÍK	367